

Ministarstvo
finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Br: 05-02-430/25-908/2

Podgorica, 30.01.2025. godine

Za: MINISTARSTVO RUDARSTVA, NAFTE I GASA, Cetinjski put bb, Podgorica

gospodinu, mr Admiru Šahmanoviću, ministru

Predmet: Mišljenje na Predlog uredbe o izmjeni i dopuni Uredbe o načinu i visini elemenata na osnovu kojih se formiraju maksimalne cijene naftnih derivata

Veza: Vaš akt broj: 05/012/25-99/2 od 21.01.2025. godine

Poštovani gospodine Šahmanoviću,

Povodom *Predloga uredbe o izmjeni i dopuni Uredbe o načinu i visini elemenata na osnovu kojih se formiraju maksimalne cijene naftnih derivata*, Ministarstvo finansija daje sledeće:

MIŠLJENJE

Uvidom u tekst Predloga uredbe i Izveštaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta uticaja na poslovni ambijent, ukazujemo da predmetni propis proizilazi iz potrebe usklađivanja sa Zakonom o sigurnosti snabdijevanja naftnim derivatima, a neophodan je preduslov za početak naplate naknade za obavezne rezerve naftnih derivata.

Napominjemo da je Ministarstvo finansija u mišljenju na Predlog zakona sigurnosti snabdijevanja naftnim derivatima, ukazalo na uvođenje nove naknade na maloprodaju cijenu goriva za formiranje i održavanje obaveznih rezervi u iznosu od 0,03 EUR/litru bezolovnog benzina odnosno euro dizela u periodu od 2024. do 2028. godine (od 2029. godine biće smanjena na iznos od 0,02 EUR/litru goriva), a koju će snositi krajnji potrošači.

Imajući u vidu navedeno, sa aspekta uticaja na poslovni ambijent, nemamo sugestija na tekst Predloga uredbe, uz napomenu da će Zakon o sigurnosti snabdijevanja naftnim derivatima izazvati negativan efekat propisa na građane i privredu, koji se ogleda u povećanju cijene goriva, zatim povećanju administrativnih obaveza koja podrazumijeva formiranje zaliha, odnosno kupovinu gotove robe, i njeno skladištenje ili kupovinu tiketa, odnosno zaključivanje ugovora o rezervaciji robe i praćenje realizacije ugovora; odnosno praćenje održavanja zaliha kontrolisanjem količina i kvaliteta, ispunjenosti uslova skladištenja, povraćaja naknade u dijelu ili cjelosti u zavisnosti od toga da li privredno društvo koje uvozi naftne derivate ima obavezu formiranja rezervi ili nema, i dostavljanje izvještaja o prometu i uvozu naftnih derivata, kao i vođenje evidencije o obaveznim rezervama.

Uvidom u Predlog uredbe i Izveštaj o analizi uticaja propisa utvrđeno je da za implementaciju Predloga uredbe nijesu potrebna finansijska sredstva iz budžeta države. Nadalje, nije predviđeno donošenje propisa iz kojih će proisteci finansijske obaveze. Naime, predloženi propis predstavlja usklađivanje sa Zakonom o sigurnosti snabdijevanja naftnim derivatima, kojim je predviđeno da se obavezne rezerve finansiraju iz naknade za obavezne rezerve koja će biti sastavni dio prodajne cijene naftnih derivata.

Kako je dopisom navedeno, Predlogom uredbe na prihodnom računu ostvariće se prihod u iznosu koji se za 2025. godinu procjenjuje u rasponu od 719.580 €/mjesečno do 1.074.000 €/mjesečno počev od mjeseca u kojem stupi na snagu naplata naknade.

Shodno navedenom, Ministarstvo finansija, sa aspekta budžeta, nema primjedbi na dostavljeni Predlog uredbe o izmjeni i dopuni Uredbe o načinu i visini elemenata na osnovu kojih se formiraju maksimalne cijene naftnih derivata.

S poštovanjem,

Crna Gora
Ministarstvo rudarstva, nafte i gasa

Adresa: Cetinjski put bb,
81000 Podgorica, Crna Gora
kabinet@mrng.gov.me

Broj: 05/012/25-99/2

Crna Gora
MINISTARSTVO FINANSIJA
Podgorica

21. januar 2025. godine

Za: **MINISTARSTVO FINANSIJA**
Gospodinu, Novici Vukoviću, ministru

Primljeno:	Org. jed.	Jedinstveni klas. znak	Redni broj	Prilog	Vrijednost
23. 01. 2025			01-430/25-908/1		

Predmet: Predlog uredbe o izmjeni i dopuni Uredbe o načinu i visini elemenata na osnovu kojih se formiraju maksimalne cijene naftnih derivata

Uvaženi gospodine Vukoviću,

Dostavljamo na mišljenje Predlog uredbe o izmjeni i dopuni Uredbe o načinu i visini elemenata na osnovu kojih se formiraju maksimalne cijene naftnih derivata. Donošenje Uredbe proizilazi iz potrebe usklađivanja sa Zakonom o sigurnosti snabdijevanja naftnim derivatima („Sl. list CG“, broj 119/24) a neophodan je preduslov, za početak naplate naknade za obavezne rezerve naftnih derivata, kao mehanizam Zakonom predviđen za potrebe finansiranja obaveznih rezervi naftnih derivata. Dodatno, donošenje predmetnog propisa predstavlja i neophodan preduslov za ispunjenje obaveza u skladu sa donijetim Akcionim planom za formiranje obaveznih rezervi naftnih derivata a što dodatno utiče na napredak u ispunjenju obaveza iz prvog završnog mjerila u pregovaračkom poglavlju 15 - Energetika.

Shodno navedenom, a kako bi obaveza u vezi sa osiguranjem sigurnog snabdijevanja naftnim derivatima bila u potpunosti regulatorno zaokružena, neophodno je u što skorijem roku donijeti predmetni propis koji će omogućiti uvođenje naknade za finansiranje obaveznih rezervi naftnih derivata. S tim u vezi, ljubazno molimo da shodno članu 41 Poslovnika o radu Vlade, mišljenje na predmetni propis dobijemo u što kraćem roku budući da je od krucijalnog značaja za ispunjavanje obaveza iz pregovaračkog procesa s Evropskom unijom u okviru poglavlja 15 - Energetika kao i uspostavljanja pravnog okvira za sigurnost snabdijevanja što će dodatno unaprijediti energetske stabilnosti Crne Gore.

S poštovanjem,

Kontakt osoba:

- Zorana Sekulić, v.d. generalne direktorice Direktorata za naftu i gas, mail: zorana.sekulic@mrng.gov.me

Na osnovu člana 215 stav 2 Zakona o energetici ("Sl. list CG", br. 5/16, 51/17, 82/20, 29/22 - Odluka US CG i 152/22, 84/24 i 84/24-II - drugi zakon.), Vlada Crne Gore, na sjednici od _____ 2025. godine, donijela je

UREDBU O IZMJENI I DOPUNI UREDBE O NAČINU I VISINI ELEMENATA NA OSNOVU KOJIH SE FORMIRAJU MAKSIMALNE CIJENE NAFTNIH DERIVATA

Član 1

U Uredbi o načinu i visini elemenata na osnovu kojih se formiraju maksimalne cijene naftnih derivata ("Službeni list CG", broj 23/21 i 27/21), u članu 5 riječi: „kapitalne investicije“ zamjenjuju se riječima „promet naftnih derivata“.

Član 2

Prilog 1 mijenja se i glasi:

„PRILOG 1

ELEMENTI ZA FORMIRANJE CIJENE NAFTNIH DERIVATA

(1) Maksimalna cijena za svaki naftni derivat iz člana 2 uredbe obračunava se pojedinačno na osnovu obrasca

MP = (X1 x X2 x D) + X3 + X4, pri čemu je:

- MP – maksimalna cijena naftnih derivata, izražena u EUR/litru, na dva decimalna mjesta,
- X1 – prosjek srednjih cijena naftnih derivata koje su objavljene u "Platt's European Marketscan" kotacijama, na partitetu CIF Med Genova/Lavera za derivate iz člana 2 ove uredbe, za period od 14 kalendarskih dana, za dane za koje se te kotacije objavljuju, neposredno prije ponedjeljka na koji se vrši obračun maksimalnih cijena, uvećan za iznos premije koja se priznaje energetskom subjektu, izražen na četiri decimalna mjesta, u USD/toni,
- X2 – prosjek prodajnih deviznih kurseva koji objavljuje Centralna banka Crne Gore, za period od 14 kalendarskih dana, za dane za koje se taj kurs objavljuje, neposredno prije ponedjeljka na koji se vrši obračun maksimalnih cijena, izražen na četiri decimalna mjesta, u EUR/USD,
- D – gustina konverzije naftnih derivata koja iznosi 0,772 kg/L za bezolovni motorni benzin Euro super 98/95 i 0,850 kg/L za Eurodizel i lož ulje, podijeljena za 1000 za potrebe konverzije metričkih tona u kolograme,
- X3 – ukupne takse, porezi i druge dažbine u koje spadaju: težinska taksa, lučka taksa, naknada za obavezne rezerve naftnih derivata, akciza koja se primjenjuju na dan obračuna maksimalne cijene naftnih derivata, koji ulaze u poresku osnovicu, i porez na dodatu vrijednost, koji se primjenjuju na dan obračuna maksimalne cijene

naftnih derivata izraženi na četiri decimalna mjesta, u EUR/L.

- X4 – troškovi koji se priznaju energetskom subjektu u koje spadaju: gubici, pretovar, kontrola i špedicija, provizija banke, troškove distribucije, maloprodajne troškove i bruto maržu za naftnu kompaniju, izraženi na četiri decimalna mjesta, u EUR/L, u fiksnim iznosima, osim bankarske provizije, koja iznosi 0,1% uvozne cijene naftnih derivata ($X1 \times X2 \times D$), po litru.

(2) Iznosi obračunskih elemenata dati su u tabeli 1.

Tabela 1. Iznos obračunskih elemenata

Obračunski elementi	Mjerna jedinica	EUROSUPER 98	EUROSUPER 95	EURODIESEL	LOŽ ULJE
Premija	USD / t	50.00	5.00	7.50	4.50
Gubici	EUR / l	0,01 %	0,01 %	0,01 %	0,01 %
Prekrcaj	EUR / l	0.0014	0.0025	0.0027	0.0027
Kontrola i špedicija	EUR / l	0.0003	0.0003	0.0003	0.0003
Provizija banke	EUR / l	4*0.01	4*0.01	4*0.01	4*0.01
Troškovi distribucije	EUR / l	0.0210	0.0210	0.0210	0.0210
Troškovi maloprodaje	EUR / l	0.0240	0.0240	0.0240	
Bruto marža	EUR / l	0.0630	0.0630	0.0640	0.0760
Carina	EUR / l	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
Težinska taksa (1,00 €/t x X2 x D)	EUR / l	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
Lučka taksa (1,30 USD/t x X2 x D)	EUR / l	1,3*X2*D	1,3*X2*D	1,3*X2*D	1,3*X2*D
Akciza	EUR / l	0.549	0.549	0.440	0.440
Naknada za obavezne rezerve naftnih derivata	EUR / l	0.030	0.030	0.030	

*Mj.jed – mjerna jedinica

(3) Obračun maksimalne cijene vrši se svakog drugog ponedjeljka, i primjenjuje se od 0.01 časova sljedećeg dana.

(4) Ukoliko ponedjeljak nije radni dan, obračun se vrši sljedećeg radnog dana, ali ponedjeljak ostaje referentan dan za određivanje Platt's kotacija i deviznog kursa, koji će se primjenjivati u obračunu.

(6) Na dan obračuna cijena, do 12 časova, energetski subjekti organu državne uprave nadležanom za tržište naftnih derivata dostavljaju:

- prosjek srednjih cijena naftnih derivata u skladu sa objavom u Platt's European Marketscan kotacijama;
- ukupan kalkulativan obračun maksimalne cijene;
- predlog promjene bilo kog elementa formule maksimalne cijene naftnih derivata.

Ova uredba stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj:
Podgorica, __ januara 2025. godine

Vlada Crne Gore

Predsjednik,
mr Miloško Spajić, s.r.

OBRAZLOŽENJE

Donošenje ***Uredbe o izmjeni i dopuni Uredbe o načinu i visini elemenata na osnovu kojih se formiraju maksimalne cijene naftnih derivata***, proizilazi iz potrebe usklađivanja za ***Zakonom o sigurnosti snabdijevanja naftnim derivatima*** („Sl. list CG“, broj 119/24 od 13.12.2024. godine), koji je stupio na snagu 21.12.2024. godine i neophodan je preduslov, za početak naplate naknade za obavezne rezerve naftnih derivata, kao mehanizam zakonom predviđen za potrebe finansiranja obaveznih rezervi naftnih derivata.

Aktuelna Uredba je donesena na osnovu člana 215 stav 3 ***Zakona o energetici*** ("Službeni list CG", br. 5/16, 51/17, 82/20, 23/21 i 27/21) sa ciljem propisivanja načina i visine elemenata na osnovu kojih se formiraju maksimalne cijene naftnih derivata, način i rokovi objavljivanja tih cijena i određivanje organa koji ih objavljuje. Prilikom formiranja maksimalne cijene naftnih derivata, kao akcizne robe, uzimaju se u obzir, osim utvrđenih obračunskih elemenata i državnih dažbina, i sve druge zakonom utvrđene dažbine na naftne derivate.

Čl. 6 i 40 Zakona o sigurnosti snabdijevanja naftnim derivatima predviđeno je da se finansiranje obaveznih rezervi naftnih derivata obezbjeđuju kroz naknadu za obavezne rezerve naftnih derivata, koja je sastavni dio prodajne cijene tih derivata. Članom 40 takođe je uređeno da je naknada za obavezne rezerve sastavni dio prodajne cijene naftnih derivata prije oporezivanja tih derivata i obračunava se i plaća na sljedeće derivate: bezolovni benzin (tarifne oznake CN 2710 12 45 do 2710 12 49), gasna ulja (tarifne oznake CN 2710 19 41 do 2710 19 49) i tečni naftni gas (tarifne oznake CN 2711 12 11 00 do 2711 19 00 00), kao i da naknadu prikupljaju uvoznici naftnih derivata. Članom 50 istog zakona predviđen je da do utvrđivanja visine naknade za obavezne rezerve naftnih derivata u skladu sa odlukom Vlade, visina te naknade (bez PDV-a) iznosi 0,03 EUR/litru bezolovnog benzina i eurodizela, odnosno 0,03 EUR/kilogramu tečnog naftnog gasa (u daljem tekstu: TNG).

Imajući u vidu prethodno navedeno, neophodno je izmijeniti predmetni propis, kako bi naknada za obavezne rezerve naftnih derivata postala sastavni dio maloprodajne cijene

određenih naftnih derivata za koje se određuje cijena shodno *Uredbi o načinu i visini elemenata na osnovu kojih se formiraju maksimalne cijene naftnih derivata*, a koji su *Zakonom o sigurnosti snabdijevanja naftnim derivatima* predviđeni kao derivati na koje se naknada uvodi (bezolovni benzin i eurodizel). Osim navedena dva derivata, naknada će se naplaćivati i na TNG, čija se cijena formira na tržišnom principu, a obaveza uvoznicima nameće shodno odredbama Zakona o sigurnosti snabdijevanja naftnim derivatima.

U *Uredbi o izmjeni i dopuni Uredbe o načinu i visini elemenata na osnovu kojih se formiraju maksimalne cijene naftnih derivata* jedinu suštinsku promjenu predstavlja uvođenje naknade za obavezne rezerve naftnih derivata na bezolovne benzine Euro super 98 i 95 i Eurodizel, dok ostale izmjene čine pravno-tehničko sređivanje prethodno važećeg akta, bez promjene obaveza za uvoznike i bez promjene visine drugih obračunskih elemenata.

Članom 3 Uredbe izmjeni i dopuni Uredbe o načinu i visini elemenata na osnovu kojih se formiraju maksimalne cijene naftnih derivata predviđeno je da ova uredba stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore", iz razloga hitnosti koji se ogledaju u potrebi usklađivanja ovog akta za *Zakonom o sigurnosti snabdijevanja naftnim derivatima* („Sl. list CG“, broj 119/24 od 13.12.2024. godine), koji je stupio na snagu 21.12.2024. godine i koji u svojim prelaznim i završnim odredbama previđa

- donošenje podzakonskih akata za sprovođenje Zakona o sigurnosti snabdijevanja naftnim derivatima u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, od čega je jedan *Pravilnik o načinu obračuna i naplate naknade za obavezne rezerve naftnih derivata* koji daje detaljne smjernice o načinu obračuna i uplate naknade za obavezne rezerve i obrasce za izvještavanje o plasmanu naftnih derivata na tržište Crne Gore, a za čiju implementaciju je neophodno donošenje predmetnog propisa u što skorijem periodu,
- utvrđivanje količine i strukture obaveznih rezervi naftnih derivata koje treba da formiraju uvoznici, odnosno Uprava za period nakon stupanja na snagu ovog zakona do 30. juna 2025. godine, od strane resornog Ministarstvo, u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, što nije moguće implementirati u slučaju ne donošenje predmetnog propisa,
- donošenje Godišnjeg plana formiranja i održavanja obaveznih rezervi naftnih derivata u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, a koji nije moguće donijeti prije početka uvođenja naknade iz razloga nepozdanosti procjene finansijskih sredstava koja će se ubirati uvođenjem naknade i stavljati na raspolaganje Upravi za ugljovodonike za potrebe formiranja obaveznih rezervi naftnih derivata, i sa njima povezanih radnji, poput skladištenja obaveznih rezervi, kontrole kvaliteta i količina rezervi i ostalih troškova.

Takođe, što skorije donošenje predmetnog propisa predstavlja i neophodan preduslov za izvršenje obaveza propisanim u skladu sa **Akcionim planom formiranja obaveznih rezervi naftnih derivata**, koji je Vlade Crne Gore donijela na sjednici 26.12.2024. godine. Akcioni plan predstavlja obavezu u okviru prvog završnog mjerilo iz pregovaračkog poglavlja 15 – Energetika, koji se odnosi na obavezu usklađivanja s pravnom tekovinom EU o obaveznim naftnim rezervama (Direktiva Savjeta EU br. 2009/119/EC od 14. septembra 2009. godine), kojim je propisana obaveza uspostavljanja administrativne strukture za upravljanje naftnim rezervama i započinjanje s uspostavljanjem rezervi u skladu s Akcionim planom, u vezi sa čim je navedeni Akcioni plan dostavljen i Evropskoj komisiji.

Shodno prethodno navedenom, kako bi obaveza u vezi sa osiguranjem sigurnog snabdijevanja naftnim derivatima bila u potpunosti regulatorno zaokružena, neophodno je donijeti predmetni propis koji će omogućiti uvođenje naknade za finansiranje obaveznih rezervi naftnih derivata, a na osnovu Zakona o sigurnosti snabdijevanja naftnim derivatima („Sl. list CG“, broj 119/24).

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA	
PREDLAGAČ PROPISA	MINISTARSTVO RUDARSTVA, NAFTE I GASA
NAZIV PROPISA	Uredba o izmjeni i dopuni Uredbe o načinu i visini elemenata na osnovu kojih se formiraju maksimalne cijene naftnih derivata
<p>1. Definisanje problema</p> <ul style="list-style-type: none"> - Koje probleme treba da riješi predloženi akt? - Koji su uzroci problema? - Koje su posljedice problema? - Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri? - Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)? 	
<ul style="list-style-type: none"> - Koje probleme treba da riješi predloženi akt? <p>Donošenje <i>Uredbe o izmjeni i dopuni Uredbe o načinu i visini elemenata na osnovu kojih se formiraju maksimalne cijene naftnih derivata</i>, proizilazi iz potrebe usklađivanja za <i>Zakonom o sigurnosti snabdijevanja naftnim derivatima</i> („Sl. list CG“, broj 119/24 od 13.12.2024. godine), koji je stupio na snagu 21.12.2024. godine (u daljem tekstu: <i>Zakon</i>) i neophodan je preduslov, za početak naplate naknade za obavezne rezerve naftnih derivata, kao mehanizam zakonom predviđen za potrebe finansiranja obaveznih rezervi naftnih derivata. Osim izmjena predmetne uredbe, za početak primjene naplate navedene naknade neophodno je i donošenje <i>Pravilnika o načinu obračuna i naplate naknade za obavezne rezerve naftnih derivata</i>, koji je u proceduri pribavljanja mišljenja od Ministarstva finansija.</p> <p>Aktuelna Uredba o načinu i visini elemenata na osnovu kojih se formiraju maksimalne cijene naftnih derivata je donesena na osnovu člana 215 stav 3 <i>Zakona o energetici</i> ("Službeni list CG", br. 5/16, 51/17, 82/20, 23/21 i 27/21) sa ciljem propisivanja načina i visine elemenata na osnovu kojih se formiraju maksimalne cijene naftnih derivata, način i rokovi objavljivanja tih cijena i određivanje organa koji ih objavljuje. Prilikom formiranja maksimalne cijene naftnih derivata, kao akcizne robe, uzimaju se u obzir, osim utvrđenih obračunskih elemenata i državnih dažbina, i sve druge zakonom utvrđene dažbine na naftne derivate.</p> <p>Čl. 6 i 40 <i>Zakona o sigurnosti snabdijevanja naftnim derivatima</i> predviđeno je da se sredstva za formiranje i održavanje obaveznih rezervi naftnih derivata obezbjeđuju iz naknade za obavezne rezerve (u daljem tekstu: <i>naknada</i>). Članom 40 takođe je uređeno da je <i>naknada</i> sastavni dio prodajne cijene naftnih derivata prije oporezivanja tih derivata i obračunava se i plaća na sljedeće naftne derivate: bezolovni benzin (tarifne oznake CN 2710 12 45 do 2710 12 49), gasna ulja (tarifne oznake CN 2710 19 41 do 2710 19 49) i tečni naftni gas (tarifne oznake CN 2711 12 11 00 do 2711 19 00 00), kao i da <i>naknadu</i> prikupljaju uvoznici naftnih derivata. Članom 50 istog zakona predviđen je da do utvrđivanja visine <i>naknade</i> u skladu sa odlukom Vlade, visina <i>naknade</i> (bez PDV-a) iznosi 0,03 EUR/litru bezolovnog benzina i euro dizela, odnosno 0,03 EUR/kilogramu tečnog naftnog gasa (u daljem tekstu: <i>TNG</i>).</p> <p>Imajući u vidu prethodno navedeno, neophodno je izmijeniti predmetni propis, kako bi <i>naknada</i> postala sastavni dio maloprodajne cijene određenih naftnih derivata za koje se</p>	

određuje cijena shodno Uredbi o načinu i visini elemenata na osnovu kojih se formiraju maksimalne cijene naftnih derivata, a koji su Zakonom o sigurnosti snabdijevanja naftnim derivatima predviđeni kao derivati na koje se naknada uvodi (bezolovni benzin i eurodizel). Osim navedena dva derivata, naknada će se naplaćivati i na TNG, čija se cijena formira na tržišnom principu.

- **Koji su uzroci problema?**

Budući da je Crna Gora u pretpristupnoj fazi EU i da je potpisnica Sporazuma o formiranju Energetske zajednice, u obavezi smo da implementiramo propise Evropske unije o sigurnosti snabdijevanja naftnim derivatima tj. o obavezi održavanja minimalnih rezervi sirove nafte i/ili naftnih derivata. Takođe, prvo završno mjerilo iz pregovaračkog poglavlja 15 – Energetika odnosi se na obavezu usklađivanja s pravnom tekovinom o obaveznim naftnim rezervama (Direktivom Savjeta Evropske unije br. 2009/119/EC od 14. septembra 2009. godine), uspostavljanja administrativne strukture za upravljanje naftnim rezervama kao i da započne s uspostavljanjem rezervi u skladu s Akcionim planom. S tim u vezi, kako bi obaveza bila u potpunosti ispunjena neophodno je donijeti predmetni propis koji će omogućiti uvođenje naknade za finansiranje obaveznih rezervi naftnih derivata, a na osnovu Zakona o sigurnosti snabdijevanja naftnim derivatima („Sl. list CG“, broj 119/24).

- **Koje su posljedice problema?**

Posljedice neusvajanja predloženog propisa je nemogućnost implementacije odredbi Zakona o sigurnosti snabdijevanja naftnim derivatima kojim se formiranje rezervi naftnih derivata predviđa uvođenjem naknade na motorna goriva: bezolovni benzin, eurodizel i tečni naftni gas (u daljem tekstu: TNG). Imajući u vidu da Crna Gora nema proizvodnju nafte i naftnih derivata, te da je u potpunosti zavisna od uvoza naftnih derivata, neusvajanje predloženog propisa bi dovelo u rizik sigurnost snabdijevanja Crne Gore motornim gorivima, kroz nemogućnost reagovanja u slučaju poremećaja u snabdijevanju ali i u slučaju izraženih fluktuacija u cijenama, na koje dominantno utiču cijene derivata na svetskim berzama i geopolitički uticaji. Osim navedenog, nedonošenje predmetnog propisa bi onemogućilo zatvaranje PP-15 Energetika, i time ugrozilo put evropskih integracija.

- **Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?**

Predviđeno je da se finansiranje obaveznih rezervi naftnih derivata obezbjeđuje uvođenjem naknade, kao sastavnog dijela prodajne cijene naftnih derivata, u visini od 0,03 EUR, što znači da će krajnji potrošači (građani i privreda) finansirati formiranje i održavanje obaveznih rezervi naftnih derivata. Građani i privreda, iako preuzimaju finansijski teret, direktno doprinose povećanju energetske stabilnosti i otpornosti države. Na ovaj način osigurava se stabilan i održiv način finansiranja obaveznih rezervi naftnih derivata, što doprinosi energetske sigurnosti države, omogućavajući kontinuiranu dostupnost goriva u vanrednim situacijama, poput poremećaja u snabdijevanju ili vanrednih situacija, što može pozitivno uticati na dugoročnu stabilnost cijena i dostupnost energenata.

Predviđeno je da navedeni iznos naknade trebalo da bude na snazi tokom perioda formiranja rezervi, nakon čega bi se iznos sveo na troškove održavanja rezervi.

Naknada je namjenski prihod Uprave za ugljovodonike i uvoznika naftnih derivata kao obveznika formiranja obaveznih rezervi. Upravi za ugljovodonike naknada služi za finansiranje nabavke rezervi naftnih derivata i pokrivanje troškova u vezi obaveznih rezervi, dok uvoznicima naftnih derivata koji imaju obavezu formiranja obaveznih rezervi pokriva trošak finansiranja i premiju rizika, trošak skladištenja (tzv. carrying costs) i trošak rezervi u nematerijalnoj formi (tiketi) tokom trajanja obaveze.

- **Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?**

Ne bi bilo moguće implementirati Zakon o sigurnosti snabdijevanja naftnim derivatima („Sl. list CG“, broj 119/24), jer je donošenje predmetnog propisa zajedno sa Pravilnikom o načinu obračuna i uplate naknade za obavezne rezerve naftnih derivata nužan uslov za sistemsko zaokruživanje regulatornog okvira kojim se definiše politika sigurnosti snabdijevanja naftnim derivatima. Ovakav scenario bi mogao dovesti do rizika u odgovoru na poremećaje u snabdijevanju motornih goriva, ali i u procesu pristupanja Evropskoj uniji, a koji se odnose na PP-15 Energetika.

2. Ciljevi

- **Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?**
- **Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.**

Donošenjem predloženog propisa **postižu se sljedeći ciljevi:**

- stvoriće se preduslov za uvođenje naknade za finasiranje obaveznih rezervi naftnih derivata, a na osnovu Zakona o sigurnosti snabdijevanja naftnim derivatima („Sl. list CG“, broj 119/24);
- stvoriće se nužan preduslov da se najkasnije do 1. jula 2028. godine, formiraju strateške rezerve naftnih derivata u količini od 90 dana prosječnog neto uvoza ili 61 dan prosječne domaće potrošnje, zavisno od toga koja je količina veća i time ispune preuzete obaveze iz međudržavnih ugovora (Sporazum o formiranju Energetske zajednice), čime će biti ispunjeno prvo završno mjerilo u okviru pregovaračkog poglavlja 15 – Energetika, kojim je predviđeno da Crna Gora završi zakonodavno usklađivanje s pravnom tekovinom o obaveznim naftnim rezervama, uspostavi administrativnu strukturu za upravljanje naftnim rezervama i započne s uspostavljanjem rezervi u skladu s Akcionim planom;
- povećaće se sigurnost snabdijevanja naftnim derivatima u cjelini, a Crna Gora će u skladu sa načelom solidarnosti, nakon ulaska u Evropsku uniju, moći računati i na pomoć ostalih zemalja članica, ukoliko domaće strateške rezerve u datom trenutku ne budu dovoljne;
- povećaće se transparentnost i nadzor nad tržištem naftnih derivata u Crnoj Gori, jer će se pojačanim izvještavanjem, koje prati kontrolu naplate naknade, još bolje pratiti protok roba na tržištu i stanje rezervi, a time i naplata prihoda državnog budžeta.

3. Opcije

- **Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).**
- **Objasniti preferiranu opciju?**

- **Opcija "status quo"**

Budući da je Crna Gora u pretpristupnoj fazi EU i da je potpisnik Sporazuma o formiranju Energetske zajednice, opcija status quo, odnosno odsustvo promjene politike osiguranja snabdijevanja naftnim derivatima, nije prihvatljiva, jer bi to značilo neizvršavanje obaveza koje je Crna Gora preuzela u procesu pristupanja Evropskoj uniji, i obaveza u skladu sa Zakonom o ratifikaciji Sporazuma između Evropske zajednice i Republike Crne Gore iz 2006. godine, o formiranju Energetske zajednice koje se, između ostalog, odnose na implementiranje propisa Evropske unije u dijelu sigurnosti snabdijevanja naftnim derivatima. Neispunjavanje prethodno navedene i preuze obaveze, gotovo sigurno bi otežalo dalje

pregovore u oblasti energetike i ispunjavanja prvog završnog mjerila u okviru Pregovaračkog poglavlja 15, i moglo bi ugroziti napredak Crne Gore u procesu pristupanja Evropskoj uniji. Takođe, na 21. sastanku Savjeta ministara Energetske zajednice koji je održan 14. decembra 2023. godine u Beču, Sekretarijat Energetske zajednice je najavio da će u toku 2024. godine inicirati donošenje odluke o prekršajnim mjerama u vezi sa ispunjavanjem obaveza iz Sporazuma o formiranju Energetske zajednice koje se odnose na implementaciju Direktive EU br. 2009/119/EC o obaveznim rezervama nafte i/ili naftnih derivata, ukoliko navedene obaveze ne budu što hitnije realizovane, imajući u vidu da su ugovorne strane Energetske zajednice bile u obavezi da do 1. januara 2023. implementiraju Direktivu 2009/119/EZ i samim tim ispuniti pravno obavezujuće održavanje obaveznih rezervi. Navedene prekršajne mjere su i pokrenute u julu 2024. godine, i privremeno zaustavljene donošenjem Zakona o sigurnosti snabdijevanja naftni derivatima, uz napomenu da je za potpuno povlačenje procedure donošenja prekršajne mjere neophodno usvajanje sekundarne legislative i početak formiranja rezervi.

- **Preferirana opcija**

Donošenjem predmetnog propisa i Pravilnika o načinu obračuna i uplate naknade će se omogućiti formiranje i održavanje obaveznih rezervi naftnih derivata i samim tim nastaviti sa ispunjavanjem obaveza iz pregovaračkog procesa u oblasti energetike kao i obezbjediti snabdijevanje naftnim derivatima u slučaju vanrednih situacija i poremećaja na tržištu, čime se obezbjeđuje visok stepen sigurnosti snabdijevanja Crne Gore ovim energentom.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektno.
 - Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
 - Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
 - Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
 - Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.
- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektno.

Predloženi propis će uticati na:

- **građane i privredu u cjelini** i to u pozitivnom smislu obezbjeđenjem sigurnosti snabdijevanja naftnim derivatima u slučaju vanrednih situacija i poremećaja na tržište građanima i privredi omogućiti nesmetano funkcionisanje i u slučaju poremećaja u snabdijevanju naftnim derivatima. Negativni uticaj propisa na građane i privredu (izuzev energetskih subjekata koji trguju naftnim derivatima) odraziće se kroz dodatna finansijska izdvajanja uvođenjem naknade za obavezne rezerve na maloprodajnu cijenu goriva a koju će snositi krajnji potrošači;
- **Upravu za ugljovodonike** koja će pratiti proces naplate naknade i u zavisnosti od prikupljenih sredstava planirati formiranje rezervi i druge obaveze koje proizilaze iz Zakona o sigurnosti snabdijevanja, u smislu realizacije propisanih obaveza;
- **uvoznike naftnih derivata u cjelini** kroz veću transparentnost i odgovornost samih uvoznika, jer se kroz obavezu izvještavanja osigurava precizno praćenje protoka roba i naplate državnih dazbina, što može doprinijeti boljoj kontroli tržišta i sprječavanju potencijalnih zloupotreba. Pored toga, raspodjela obaveza formiranja

obaveznih rezervi između uvoznika i države smanjuje opterećenje na državne resurse.

- **velike uvoznike naftnih derivata u CG** koji godišnje uvezu 15.000 tona i više benzina i/ili gasnog ulja, kojima se se propisuje obaveza formiranja dijela obaveznih rezervi u količini za potrebe čega je predviđeno da jednu trećinu naknade zadržavaju za sebe, za troškove u vezi sa obavezom formiranja rezervi. Usled ubiranja naknade koja se uvodi ovom Uredom, u skladu sa Zakonom nameće obaveza izvještavanja o prikupljenoj naknadi i o dijelu uplaćenom na **prihodni račun budžeta Crne Gore kod Centralne banke Crne Gore otvoren za namjenu formiranja i održavanja obaveznih rezervi naftnih derivata (u daljem tekstu: prihodni račun)**. Omogućavanje uvoznicima da zadrže jednu trećinu naknade kako bi pokrili svoje troškove čini regulatorni okvir privredno održivim i troškovno neutralnim. Time se postiže balans između očuvanja energetske stabilnosti kroz osiguranje snabdijevanja naftnim derivatima i smanjenja finansijskog pritiska na privredu.
 - **uvoznike naftnih derivata u CG**, koji godišnje uvezu manje od 15.000 tona benzina i/ili gasnog ulja tako što će im sistem redovnog izvještavanja, usled prikupljanja naknade koje se uvodi ovom Uredbom, a u skladu sa Zakonom, radi praćenja stanja na domaćem tržištu naftnih derivata i naplate naknade za formiranje strateških rezervi, te povraćaj naknade Upravi za ugljovodonike, odnosno uplate na prihodni račun, predstavljati administrativno opterećenje. Sa druge strane, ovim zakonskim rješenjem mali uvoznici naftnih derivata svoju obavezu formiranja obaveznih rezervi prenose na Upravu za ugljovodonike, čime se zaobilazi problem nedostatka skladišnih kapaciteta u svojini malih uvoznika, mogućnost diskriminacije malih uvoznika od strane velikih uvoznika te značajno smanjuje trošak Ministarstva vezano za administriranje njihovih obaveznih rezervi te kontrolu količine i kvaliteta njihovih obaveznih rezervi;
 - **energetske subjekte** koji obavljaju djelatnost trgovine naftnim derivatima, i energetske subjekte koji obavljaju djelatnost skladištenja nafte i naftnih derivata, na način što se uvođenjem naknade kroz predmetnu Uredu, a u skladu sa Zakonom, prikupljaju finansijska sredstva za formiranje i održavanje obaveznih rezervi, koje je povjereno Upravi za ugljovodonike. Ova Uprava će biti novi veliki kupac naftnih derivata i korisnik usluga skladištenja naftnih derivata u Crnoj Gori što je energetskim subjektima prilika za ostvarivanje novih prihoda i smanjenje postojećih troškova logističkog lanca. Sa druge strane, sistem redovnog izvještavanja koji se uspostavlja ovim regulatornim okvirom, a radi praćenja stanja na domaćem tržištu naftnih derivata i naplate naknade za formiranje strateških rezervi, predstavlja energetskim subjektima dodatno administrativno opterećenje, ali i državi obezbjeđuje dodatni mehanizam kontrole naplate državnih dažbina na naftne derivate, kao akciznu robu, jer se obračun naknade odvija u momentu obračuna akcize;
 - **tržišnu inspekciju** koja je prepoznata kao organ nadzora nad sprovođenjem ovog propisa.
- **Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).**

Naknada je sastavni dio maloprodajne cijene naftnih derivata, što znači da će oni građani i privreda koji su potrošači motornih goriva (bezolovni benzin, eurodizel i TNG) finansirati formiranje i održavanje obaveznih rezervi naftnih derivata, u iznosu od 0,03 eur po litru benzina i dizela, odnosno 0,03 eur po kilogramu TNG-a. Napominjemo da Vlada na predlog Ministarstva utvrđuje visinu naknade pojedinačno za sve naftne derivate bez uračunatog poreza na dodatu vrijednost, kao i raspodjelu naknade između Uprave za ugljovodonike i

uvoznika, uz prethodno mišljenje organa državne uprave nadležnog za poslove finansija, a u skladu sa zakonom kojim se uređuje sigurnost snabdijevanja naftnim derivatima. Kroz **period 2025. – 2028. godina** u kojem je planirana intenzivna nabavka fizičkih rezervi naftnih derivata koje treba formirati Uprava za ugljovodonike, planirani iznos naknade je **0,03 EUR/litar/kg**, od čega bi Upravi za ugljovodonike pripala 0,02 EUR/litar/kg, a uvoznicima naftnih derivata 0,01 EUR/litar/kg. Imajući u vidu da je procijenjena godišnja potrošnja motornih benzina, gasnih ulja i TNG-a na nivou od 430.000.000 litara/kg, prosječni godišnji trošak za građane i privredu na ime formiranja obaveznih rezervi u periodu 2025. – 2028. godina procjenjuje se u iznosu od 12.900.000 EUR (430.000.000 litara/kg x 0,03 EUR/litar/kg).

Nakon što se do kraja 2028. godine završi formiranje fizičkih rezervi naftnih derivata u svojini Uprave za ugljovodonike, iznos naknade **od 2029. godine nadalje** će se smanjiti i procjenjuje se na iznos od **0,02 EUR/litar/kg** motornih goriva, pri čemu bi i Upravi za ugljovodonike i uvoznicima naftnih derivata pripao po 0,01 EUR/litar/kg. Prosječni godišnji trošak za građane i privredu na ime formiranja obaveznih rezervi od 2029. godine nadalje procjenjuje se u iznosu od 8.600.000 EUR (430.000.000 litara/kg x 0,02 EUR/litar/kg).

- **Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.**

Pozitivne posljedice donošenja predloženog propisa opravdavaju angažovanje finansijskih sredstava koje zahtjeva puna implementacija Zakona o sigurnosti snabdijevanja naftnim derivatima, a koja podrazumijeva donošenje Uredbe o izmjeni i dopuni Uredbe o načinu i visini elemenata na osnovu kojih se formiraju maksimalne cijene naftnih derivata. Formiranje obaveznih rezervi je prvenstveno pitanje nacionalne sigurnosti i odgovornog ponašanja prema građanima i privredi, a zatim ključno mjerilo za zatvaranje pregovaračkog poglavlja 15 – Energetika i ispunjavanje obaveze preuzete međunarodnim sporazumom o Energetskoj zajednici. Nadalje, formiranjem obaveznih rezervi naftnih derivata, građani i privreda Crne Gore prije svega namjenski investiraju u svoje redovno, normalno funkcionisanje i u slučaju poremećaja u snabdijevanju naftnim derivatima na međunarodnom, regionalnom ili lokalnom nivou. Pored toga, ističe se da značajan udio finansijskih sredstava koje će biti angažovane, ne može da se smatra *nepovratnim troškom*. Naime, značajna količina obaveznih rezervi u svojini Uprave za ugljovodonike (tj. Crne Gore) biće u fizičkoj formi (oko 40.000 tona). Naftni derivati (benzin i dizel) su roba (*commodity*) i kao takvi predstavljaju dugoročno likvidno sredstvo vrijedno desetina miliona EUR-a koje se uvijek može ponovo konvertovati u konvencionalnu valutu.

- **Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.**

Potreba za dugoročnim skladištenjem obaveznih rezervi otvara mogućnost za ulaganjem u skladišne kapacitete, a potreba da se kroz kupovinu rezervi prilikom formiranja i zamjenu rezervi za potrebe održavanja kvaliteta uskladištenih rezervi je jak povod da se na tržištu pojave i novi privredni subjekti koji se bave trgovinom naftnim derivatima. U oba slučaja, direktno bi se povećale otvorenost tržišta Crne Gore i tržišna konkurencija. Napominjemo da Uprava za ugljovodonike sredstva iz prihoda od naknade mogu da koriste isključivo za potrebe formiranja i održavanja obaveznih rezervi, adaptacije i/ili rekonstrukcije skladišta za skladištenje obaveznih rezervi koje su Upravi za ugljovodonike data na korišćenje i upravljanje i za troškove u vezi sa obaveznim rezervama, u skladu sa ovim zakonom i internim aktima Uprave.

- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Ovom uredbom uvodi se naknada, što podrazumijeva dodatna administrativna opterećenja za energetske subjekte koji se bave uvozom naftnih derivata u smislu obračuna i uplate dijela naknade ili naknade u cijelosti (u zavisnosti od toga formiraju li rezerve ili ne) i u dijelu koji se odnosi na izvještavanje Uprave za ugljovodonike o uplaćenju naknadi i plasmanu naftnih derivata za prethodni mjesec, a u skladu sa Zakonom o sigurnosti snabdijevanja naftnim derivatima i Pravilnikom o načinu obračuna i uplate naknade za obavezne rezerve. Navedena izvještavanja su predviđena jednom mjesečno, odnosno do 20. u tekućem za prethodni mjesec. Sa druge strane, ova izvještavanja državi obezbjeđuju dodatni mehanizam kontrole naplate dažbina na naftne derivate, kao akciznu robu, jer se obračun naknade odvija u momentu obračuna akcize. Uprava za ugljovodonike takođe će imati obavezu kontrolisanja i praćenja navedenih uplata i izvještaja.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?

Za implementaciju predmetnog propisa, nijesu potrebna finansijska sredstva iz budžeta Crne Gore.

- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.

Za implementaciju predmetnog propisa, nijesu potrebna finansijska sredstva iz budžeta Crne Gore.

- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.

Implementacijom ovog propisa ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze.

- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?

godinu?

Za implementaciju predmetnog propisa, nijesu potrebna finansijska sredstva iz budžeta Crne Gore.

- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze?

Nije.

- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?

Implementacijom ovog propisa ostvariće se prihod i priliv za budžet Crne Gore.

Naime, predloženi propis predstavlja usklađivanje sa Zakonom o sigurnosti snabdijevanja naftnim derivatima, kojim je predviđeno je da se obavezne rezerve finansiraju iz naknade za obavezne rezerve koja će biti sastavni dio prodajne cijene naftnih derivata.

Na prihodnom računu ostvariće se priliv u iznosu koji se za 2025. godinu procjenjuje u rasponu od 719.580 EUR/mjesečno do 1.074.000 EUR/mjesečno počev od mjeseca u kojem stupi na snagu naplata naknade, u zavisnosti od toga da li je cijeli iznos prikupljene naknade uplaćen ili je 1/3 zadržana od strane velikih uvoznika koji imaju obavezu formiranja rezervi. Naime, velikim uvoznicima je ostavljen rok od 200 dana da formiraju rezerve, od dana dostavljanja instrukcije od strane Ministarstva, pri čemu imaju obavezu uplate cjelokupnog iznosa naplaćene naknade dok rezerve ne formiraju. Nakon formiranja rezervi, uvoznici imaju pravo 1/3 naknade zadržati za potrebe pokrivanja troškova za obavezne rezerve koje formiraju.

Iznos od 1.074.000 EUR je izračunat je na osnovu prosječne mjesečne potrošnje derivata na koje je predviđen obračun naknade (bezolovni benzin, eurodizel i TNG) množenjem sa iznosom naknade 0,03 EUR. **U periodu od 2026-2028. godine očekuje se priliv u iznosu od po cca 8.600.000 EUR/godišnje**, što predstavlja 2/3 ukupno naplaćene naknade, dok 1/3 veliki uvoznici zadržavaju za potrebe pokrivanja troškova za obavezne rezerve koje formiraju.

Priliv na prihodni račun ostvariće se na osnovu naknade za obavezne rezerve, koja je detaljno opisana u Poglavlju 4 – Analiza uticaja; pod tačkom „Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)“. Sam izračun naknade detaljno je izložen u tački koja slijedi: „**Objasni metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda**“.

Pored priliva na ime naknade za obavezne rezerve, ostvariće se i prihod za budžet Crne Gore od PDV-a na naknadu za obavezne rezerve, obzirom da ta naknada ulazi u poresku osnovicu pri obračunu maloprodajne cijene naftnih derivata.

Planirani prihod u 2025. godini po osnovu PDV-a na naknadu za obavezne rezerve iznosi oko 225.000 EUR mjesečno, dok za period od 2026. do 2028. godine iznosi oko 2.710.000 EUR godišnje. Izračun prihoda od PDV-a na naknadu za obavezne rezerve detaljno je izložen u tački koja slijedi.

- **Objasni metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.**
 - 1) Na osnovu podataka Uprave Carina, Ministarstva, MONSTAT-a i naftnih kompanija o potrošnji naftnih derivata u Crnoj Gori u 2022. i 2023. godine, utvrđena je **ukupna potrošnja naftnih derivata u količina od 410.000 metričkih tona** kao referentna količina za potrebe izračuna u vezi obaveznih rezervi Crne Gore;
 - 2) Na osnovi metodologije izračuna obaveze čuvanja obaveznih rezervi koje su

definisane aneksima Direktive 2009/119/EC, izračunato je da Crna Gora treba da čuva **100.000 metričkih tona naftnih derivata**;

3) U skladu sa Zakonom o sigurnosti snabdijevanja naftnim derivatima i Direktivom 2009/119/EC, utvrđeno/definisano je da:

- **obavezne rezerve naftnih derivata sastoje od benzina i dizela u odnosu 85% dizela i 15% benzina** što proporcionalno odgovara njihovom tržišnom odnosu;

- obavezne rezerve Crne Gore formira Uprava za ugljovodonike i uvoznici naftnih derivata, po jednu polovinu ukupne obaveze tj. po 50.000 tona naftnih derivata. Pritom, „mali uvoznici“ prenosiće svoju obavezu na Upravu za ugljovodonike, što znači da će **Uprava za ugljovodonike formirati cca 55.000 tona obaveznih rezervi, a „veliki uvoznici“ cca 45.000 tona.**

- minimalno jedna trećina ukupne propisane obaveze bude formirana u gotovom proizvodu, dok bi ostatak obaveze bio ispunjen u tiketima, pri čemu se samo Upravi za ugljovodonike nameće obaveza formiranja rezervi u gotovom proizvodu, dok uvoznici koji imaju obavezu formiranja rezervi mogu sami izabrati da li će rezerve čuvati u gotovom proizvodu ili u formi tiketa

- dinamika formiranja obaveznih rezervi i to tako da **uvoznici naftnih derivata formiraju svoj dio obaveznih rezervi u roku od 200 dana** dok bi Uprava za ugljovodonike svoju obavezu formirala postepeno, u periodu **2025 – 2029. godina**, u skladu sa raspoloživim finansijskim sredstvima. Pritom,

4) Za definisanu obavezu formiranja rezervi i dinamiku formiranja obaveznih rezervi, Uprave za ugljovodonike procijenjeni su prosječni troškovi na godišnjem nivou za formiranje obaveznih rezervi.

Prosječni godišnji troškovi procijenjeni su na osnovu sljedećih pretpostavki: prosječna nabavna cijena naftnih derivata – 900 EUR/toni (roba u režimu odloženog plaćanja akcize i PDV-a); prosječna cijena skladištenja – 60 EUR/toni/godišnje; prosječna cijena tiketa – 84 EUR/toni/godišnje.

	2025	2026	2027	2028	2029
Fizičke rezerve koje kupuje Uprava	15.000	8.000	8.000	8.000	-
Tiketi koje kupuje Uprava	-	-	-	-	16.000
Formirane obavezne rezerve Uprave (tone)	15.000	23.000	31.000	39.000	55.000
Potrebna sredstva (EUR)					
Nabavka rezervi	13.500.000	7.200.000	7.200.000	7.200.000	-
Trošak skladištenja	900.000	1.380.000	1.860.000	2.340.000	2.340.000
Trošak tiketa	-	-	-	-	1.344.000
Ostali troškovi (osiguranje, Q&Q control)	275.000	300.000	325.000	350.000	375.000
Total (EUR)	14.675.000	8.880.000	9.385.000	9.890.000	4.059.000

Ukupni planirani troškovi u periodu 2025. – 2028. godina kada Uprava kupuje gotove proizvode procijenjeni su u iznosu od 42.830.000 EUR. Nakon završetka kupovine fizičkih rezervi, trošak značajno pada.

5) Za definisanu obavezu formiranja rezervi i dinamiku formiranja obaveznih rezervi „velikih uvoznika“ naftnih derivata procijenjeni su prosječni troškovi na godišnjem nivou u iznosu od **3.780.000 EUR (100% tiketi) do 4.812.750 EUR (100% sopstvene rezerve)**, zavisno da li se obaveza ispunjava ugovaranjem tiketa ili čuvanjem sopstvenih rezervi. Naftnim kompanijama ne priznaju se troškovi nabavke sopstvenih rezervi već samo trošak finansiranja i premija rizika te trošak skladištenja (tzv. *carrying costs*).

Prosječni godišnji troškovi procijenjeni su na osnovu sljedećih pretpostavki: prosječna vrijednost uskladištenih naftnih derivata koje se čuvaju kao obavezne rezerve – 810 EUR/toni (roba u režimu odloženog plaćanja akcize i PDV-a); prosječni trošak skladištenja – 30 EUR/toni/godišnje; prosječna cijena tiketa – 84 EUR/toni/godišnje; trošak finansiranja i premija rizika – 9,50%.

Trošak sopstvenih rezervi = Trošak finansiranja i premija rizika + Trošak skladištenja

Trošak finansiranja i premija rizika = 45.000 [tona] x 810 [EUR/t] = 36.450.000 EUR x 9,50% = 3.462.750 EUR

Trošak skladištenja = 45.000 [tona] x 30 [EUR/toni] = 1.350.000 EUR

Trošak tiketa = 45.000 [tona] x 84 [EUR/toni] = 3.780.000 EUR

6) Predviđeno je da se naknada za obavezne rezerve obračunavala i plaćala na sljedeće naftne derivate: motorni benzini, gasna ulja i tečni naftni gas (TNG). Naknada bi se plaćala po litri motornog benzina i gasnog ulja te kilogramu tečnog naftnog gasa.

7) Na osnovu podataka o potrošnji naftnih derivata za 2022. i 2023. godinu procijenjena je potrošnja tj. količina naftnih derivata na koje bi se obračunavala naknada za obavezne rezerve (tj. motornih benzina, gasnih ulja i TNG-a), i to u iznosu od **430.000.000 [litar] [kg]**.

8) Na osnovu procijenjenih godišnjih troškova za potrebe formiranja obaveznih rezervi i procijenjene potrošnje naftnih derivata na koje se obračunava naknada, izračunato je koliko bi trebala da iznosi naknada za obavezne rezerve koje bi formirala Uprava za ugljovodonike, a koliko naknada za obavezne rezerve koje bi formirale „veliki uvoznici naftnih derivata“.

Naknada u iznosu od 0,02 EUR/litar/kg omogućuje Upravi za ugljovodonike godišnji prihod u iznosu od 8.600.000 EUR (430.000.000 [litar/kg] x 0,02 [EUR]), odnosno, prosječno oko 716.000 EUR mjesečno.

Iznos naknade potreban za pokrivanje troškova obaveznih rezervi koje formiraju „veliki uvoznici“ naftnih derivata procijenjen je u rasponu od 0,0088 EUR/litar/kg do 0,0112 EUR/litar/kg, u zavisnosti od toga da li uvoznici sve obavezne rezerve čuvaju u tiketima ili sve u sopstvenoj robi, što su dvije ekstremne pozicije.

Naknada za čuvanje rezervi u tiketima (100%) = 3.780.000 EUR / 430.000.000 litar/kg = 0,0088 EUR/litar/kg

Naknada za korišćenje sopstvenih rezervi (100%) = 4.812.750 EUR / 430.000.000 litar/kg = 0,0112 EUR/litar/kg

Procjenjuje se da pri aktuelnim tržišnim uslovima naknada u iznosu od 0,01 EUR/litar/kg omogućava uvoznicima da formiraju obavezne rezerve uz neutralan efekat na njihov poslovni rezultat, čuvajući dio obaveze u sopstvenoj robi a dio u tiketima. Naknada u iznosu od 0,01 EUR/litar/kg omogućuje uvoznicima naftnih derivata godišnji prihod u iznosu od 4.300.000 EUR (430.000.000 [litar/kg] x 0,01 [EUR]), odnosno, prosječno oko 358.000 EUR mjesečno.

Od 2029. godine nadalje, iznos naknade iznosio bi 0,02 EUR/litar/kg (0,01 EUR/litar/kg Uprava + 0,01 EUR/litar/kg Uvoznici).

9) Izračunat je prihod budžeta Crne Gore sa naslova plaćanja PDV-a na naknadu za obavezne rezerve po godinama do 2029. uz napomenu da se čuvanje obaveznih rezervi nastavlja i nakon 2029. godine, sve dok je na snazi međunarodna obaveza

čuvanja rezervi:

2025. godina (sa pretpostavkom početka naplate naknade u 2.mjesecu 2025.g)

$430.000.000 \text{ [litar/kg]} \times 0,03 \text{ [EUR/litar/kg]} = 12.900.000 \text{ EUR} \times 21\% = 2.709.000 \text{ EUR}$
 $\text{EUR} / 12 \text{ mjeseci} = 225.750 \text{ EUR} \times 11 \text{ mjeseci} = 2.483.250,00 \text{ EUR}$

U periodu od 2026-2028. godine prihod od PDV-a na godišnjem nivou:

$430.000.000 \text{ [litar/kg]} \times 0,03 \text{ [EUR/litar/kg]} = 12.900.000 \text{ EUR} \times 21\% = 2.709.000 \text{ EUR}$

2029. godina i nadalje

$430.000.000 \text{ [litar/kg]} \times 0,02 \text{ [EUR/litar/kg]} = 8.600.000 \text{ EUR} \times 21\% = 1.806.000 \text{ EUR}$

- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.

Precizan obračun finansijskih izdataka po osnovu formiranja obaveznih rezervi, i posljedično prihoda po istom osnovu je izrazito kompleksno pitanje. Predmet formiranja obaveznih rezervi je berzanska roba - naftni derivati, čija se cijena svakodnevno mijenja (Platt's kotacije), a pogotovo je izražena volatilitnost u svjetlu energetske krize izazvane ratom u Ukrajini, ratom na Bliskom istoku i promjenom pravaca snabdijevanja energijom uslijed navedenih sukoba. Pored cijene naftnih derivata, na obračun finansijskih izdataka značajno utiču sljedeći elementi: kurs USD/EUR, raspoloživost skladišnih kapaciteta i cijene skladištenja naftnih derivata na lokalnom, regionalnom i međunarodnom tržištu; trošak finansiranja i premija rizika, te raspoloživost i cijena naftnih derivata u nematerijalnom obliku (tiketi). Gotovo svi navedeni kalkulativni elementi za obračun izdataka takođe se svakodnevno mijenjaju, ali za razliku od Platt's-ovih kotacija za naftne derivate, nisu javno dostupni.

- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?

Ministartstvo finansija učestvovalo je u radnoj grupi pri izradi nacrtu Zakona o sigurnosti snabdijevanja naftnim derivatima kojim se naknada za obavezne rezerve uvodi. Izuzev navedenog, obavljene su brojne ciljane konsultacije predstavnika Ministarstva rudarstva, nafte i gasa, sa predstavnicima Ministarstva finansija, pri čemu su usaglašeni postupci neophodni za punu implementaciju ove politike. Takođe, predstavnici Ministarstva finansija su dali sugestije u vezi sa otvaranjem prihodnog računa za potrebe uplate naknade, i načina propisivanja obaveze o uplati naknade, koja se uvodi ovom Uredbom.

- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

Sve sugestije upućene od strane Ministarstva finansija su prihvaćene i inkorporirane u set propisa kojim se implemetira politika sigurnosti snabdijevanja naftnim derivatima kroz uvođenje naknade. Nakon što se dobije službeno mišljenje Ministarstva finansija, pristupiće se analizi eventualno upućenih dodatnih primjedbi i njihovom usvajanju u predmetni propis.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).
Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.

Predloženi propis urađen je od strane službenika Ministarstva rudarstva, nafte i gasa. Postizanje odgovarajuće pravne forme ovog akta usklađeno je u saradnji sa Sekretarijatom za zakonodavstvo.

Obavljene su i ciljne konsultacije predstavnika Ministarstva rudarstva, nafte i gasa sa predstavnicima organa uprave nadležnim za poslove finansija, iz sektora nadležnog za Analizu uticaja propisa pri čemu su dobijeni savjeti o načinu na koji je potrebno popuniti RIA obrazac. Takođe, predstavnici Ministarstva finansija su dali sugestije u vezi sa otvaranjem prihodnog računa za potrebe uplate naknade, i načina propisivanja obaveze o uplati naknade, koje su sve prihvaćene.

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

Potencijalne prepreke za implementaciju propisu su: ne izvršavanje pravovremenih obaveza u dijelu uplate naknade i izvještaja o uplaćenju naknadi i plasmanu na tržište Crne Gore od strane uvoznika naftnih derivata.

Zakon o sigurnosti snabdijevanja naftnim derivatima stvara regulatornu i institucionalnu osnovu za postupanje u cilju formiranja strateških rezervi naftnih derivata. Kroz kaznene odredbe Zakona o sigurnosti snabdijevanja naftnim derivatima i Zakona o energetici kreiran je dodatni osnov za **rješavanje prethodno navedenih potencijalnih prepreka**.

Glavni indikator prema kojem će se mjeriti ispunjenje ciljeva je količina formiranih strateških rezervi naftnih derivata, a čija će dinamika formiranja biti utvrđena svake godine Godišnjim planom koje donosi Vlada Crne Gore, na predlog Ministarstva, i koja će umnogome zavisi od finansijskih sredstava prikupljenih uvođenjem naknade za obavezne rezerve naftnih derivata. Obzirom da je obaveza Crne Gore da formira i održava rezerve naftnih derivata u količini od 90 dana prosječnog dnevnog neto uvoza naftnih derivata u godini, koja prethodi kalendarskoj godini u kojoj se vrši obračun, ispunjenje ciljeva propisa u dijelu koji se mijenja, a to je uvođenje naknade za obavezne rezerve, mjeriće se količinom formiranih rezervi naftnih derivata izražene u danima, što je i međunarodna praksa kojom se mjeri ispunjenje ova obaveza u državama članicama EU i Energetske zajednice, izražene kroz Eurostat-ove izvještaje. Isti indikator predviđen je i za mjeru ispunjenja ciljeva Zakona o sigurnosti snabdijevanja naftnim derivatima. Srednjročim programom rada Vlade i Programom rada Vlade predviđeno je dostavljanje Izvještaja o stanju obaveznih rezervi naftnih derivata u IV kvartalu tekuće godine.

Upravni nadzor nad sprovođenjem ovog propisa vrši Ministarstvo rudarstva, nafte i gasa, **dok inspeksijski nadzor** vrši organ uprave nadležan za poslove inspeksijskog nadzora i drugi nadležni državni organi u skladu sa posebnim propisima.

Datum i mjesto Podgorica, 20.01.2025. godine

MINISTAR
mr Admir Šahmanović